

VILNIAUS RADVILŲ GIMNAZIJOS SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus Radvilų gimnazija (toliau gimnazija) patyčių ir smurto prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau aprašas) parengtas vadovaujantis smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“.
2. Aprašas nustato gimnazijos direktoriaus, mokytojų, kitų gimnazijos darbuotojų, vaiko gerovės komisijos, mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) veiklą, sukuriant sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms aplinką mokykloje.
3. Aprašas nustato smurto ir patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą individualiu klasės, mokyklos, šeimos lygmeniu gimnazijoje.
4. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:
 - 4.1. į smurtą ir patyčias **būtina reaguoti** nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;
 - 4.2. **kiekvienas** mokyklos administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas **darbuotojas**, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ar patyčias, **turi reaguoti ir juos stabdyti**;
 - 4.3. **veiksmų turi būti imamasi visais atvejais**, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų;
5. Apraše vartojamos sąvokos:
 - 5.1. **Smurtas** – veikimu ar neveikimu asmeniui daromas tyčinis fizinis, psichinis, seksualinis, ekonominis ar kitas poveikis, dėl kurio asmuo patiria fizinę, materialinę ar neturtinę žalą.
 - 5.2. **Patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):
 - 5.2.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujjimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;
 - 5.2.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;
 - 5.2.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;
 - 5.2.3. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.
 - 5.3. **Patyčias patiriantis vaikas** – mokinys, iš kurio yra tyčiojamasi.
 - 5.4. **Besityčiojantysis/skriaudėjas** – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų.
 - 5.5. **Patyčias patiriantis suaugęs** – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai).

- 5.6. **Patyčių stebėtojas** – vaikas, matantis ar žinantis apie patyčias.
- 5.7. **Patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis mokyklos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.
- 5.8. **Patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).
- 5.9. **Patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną** – patyčių situacijos gimnazijoje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinių geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinių tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.
- 5.10. **Socialinės ir emocinės kompetencijos** – mokinių savęs pažinimo, empatijos, problemų ir konfliktų sprendimo, pykčio valdymo, streso įveikos, bendravimo ir bendradarbiavimo, kiti socialiniai įgūdžiai.

II. SMURTO, PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA GIMNAZIJOJE

6. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi gimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi gimnazijos vadovas, Vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai, direktoriaus pavaduotojai ugdymui, o jos vykdyme dalyvauja visi gimnazijos bendruomenės nariai.
7. Gimnazijos direktorius yra atsakingas už šios tvarkos parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremtą smurto ir patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, vykdymą ir pristatymą gimnazijos bendruomenei.
8. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja Vaiko gerovės komisija, kuri kasmet:
- 8.1. inicijuoja ir koordinuoja anoniminės mokinių apklausos vykdymą ir apibendrina jos rezultatus.
 - 8.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasių vadovų ar direktoriaus pavaduotojų ugdymui dėl gimnazijoje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias ir atlieka jų analizę;
 - 8.3. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymą Vaiko gerovės komisijos posėdyje;
 - 8.4. teikia siūlymus mokyklos vadovui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo gimnazijoje, mokyklos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo smurto ir patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;
 - 8.5. atlieka kitus gimnazijos Tvarkos apraše numatytus veiksmus.
9. Klasės vadovai ar direktoriaus pavaduotojai ugdymui kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie smurtą, patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo Tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III. SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA GIMNAZIJOJE

10. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais **kiekvienas** mokyklos administracijos atstovas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas **darbuotojas reaguodamas**:
- 10.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;
 - 10.2. primena vaikui, kuris tyčiojasi, mokyklos nuostatas ir elgesio taisykles;
 - 10.3. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);
 - 10.4. informuoja klasės vadovą arba direktoriaus pavaduotoją ugdymui apie įtariamą ir/ar įvykusią patyčią;

- 10.5.jei tiesiogiai informuoja vieną iš Vaiko gerovės komisijos narių apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias (ar elektronines patyčias), smurtą, kartu pateikia užpildytą pranešimo apie patyčias formą (1 priedas).
11. **Klasės vadovas** gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias:
 - 11.1.išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių, smurto atvejis;
 - 11.2.organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;
 - 11.3.vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;
 - 11.4.pastebėjus, kad patyčios kartojasi, užpildo pranešimo apie patyčias formą (Priedas,1) ir perduoda socialiniam pedagogui/ psichologui
 - 11.5.esant reikalui inicijuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį
12. **Užpildytą formą priėmęs asmuo** ją registruoja Patyčių registracijos žurnale (žurnalas laikomas gimnazijos raštinėje)
 - 12.1.imasi spręsti patyčių atvejį.
 - 12.2.esant reikalui inicijuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį.
13. **Vaiko gerovės komisija**, įvertinusi turimą informaciją:
 - 13.1.numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, klase, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;
 - 13.2.informuoja mokyklos vadovą apie esamą situaciją;
 - 13.3.vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.
14. Vaikui pasityčiojus iš administracijos atstovo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti gimnazijos vadovą, kuris imasi Apraše ar kituose mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.
15. Administracijos atstovui, pedagogui, švietimo pagalbos specialistui ar techniniam darbuotojui pasityčiojus iš vaiko, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti mokyklos vadovą, kuris imasi Apraše ar kituose mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.
16. Mokyklos vadovas, sužinojęs apie mokyklos darbuotojo patiriamas patyčias arba mokyklos darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsdamas imtis priemonių.
17. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius mokykloje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.
18. Mokyklos administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo veiksmai įtarus ir/ar pastebėjus elektronines patyčias ar gavus apie jas pranešimą:
 - 18.1.išsaugo vykstančių elektroninių patyčių įrodymus ir nedelsiant imasi visų reikiamų priemonių elektroninėms patyčioms sustabdyti;
 - 18.2.įvertina grėsmę mokiniui, jo sveikatai ir esant poreikiui kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);
 - 18.3.surenka informaciją apie besityčiojančių tapatybę, dalyvių skaičių ir kitus galimai svarbius faktus;
 - 18.4.informuoja klasės vadovą apie elektronines patyčias ir pateikia įrodymus (išsaugotą informaciją);

IV. SAUGIOS APLINKOS KŪRIMAS

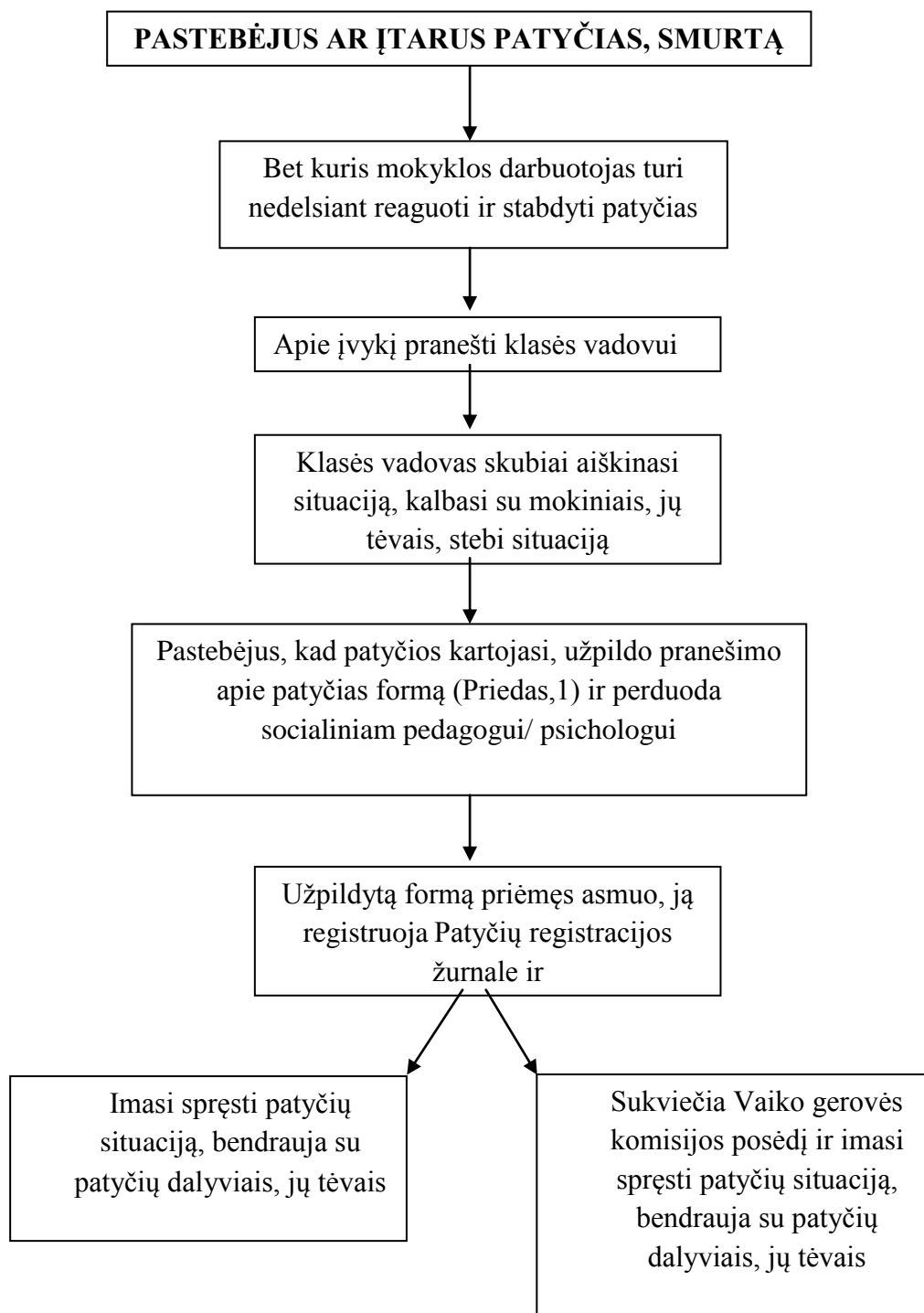
19. Saugios aplinkos mokykloje kūrimas apima glaudžiai tarpusavyje susijusius, integraliai veikiančius komponentus: mokyklos veiklą ir valdymą, socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymą, pozityvaus mokyklos mikroklimato kūrimą, mokinių pozityvių vertybių formavimą ir tėvų (globėjų, rūpintojų) (toliau – tėvai) į(si)traukimą.
- 19.1. mokykla puoselėja pozityvias vertybes ir bendruomeniškumą (mandagumą, paslaugumą, rūpinimąsi kitais, pagarbą, pasitikėjimą, solidarumą, lygiateisiškumą ir k t.).
- 19.2. mokinių socialinių emocinių kompetencijų ugdymas vyksta integruojant į neformaliojo vaikų švietimo veiklas, organizuojant prasmingas, bendruomeniškumą, savanorystę, pilietiškumą, saviraiškų dalyvavimą skatinančias veiklas.
- 19.3. Mokiniai aktyviai dalyvauja kuriant pozityvų mokyklos mikroklimatą, jų nuomonė ir idėjos yra išklausomos ir vertinamos.
- 19.4. Skatinamas tėvų dalyvavimas kuriant saugią mokymo(si) aplinką mokykloje.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.
21. Su tvarka, reglamentuota apraše, supažindinami:
 - 21.1. mokiniai klasės valandėlių metu ir patvirtina tai savo parašu;
 - 21.2. tėvai informuojami E-dienyne;
 - 21.3. visi gimnazijos darbuotojai patvirtina tai savo parašu.
22. Aprašas skelbiamas internetinėje svetainėje.

VILNIAUS RADVILŲ GIMNAZIJOS

REAGAVIMO Į PATYČIAS, SMURTĄ IR PAGALBOS JIEMS ĮVYKUS PLANAS

VILNIAUS RADVILŲ GIMNAZIJA PRANEŠIMAS APIE PATYČIAS

Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias:	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
☐ Elektroninės: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).	
☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojimas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, <u>patyrusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>kuris tyčiojosi</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>stebėjusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Mokyklos pedagogo ar kito darbuotojo elgsys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas su:

Vaiku patyrusiu patyčias:	
Vaiku, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais mokyklos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	